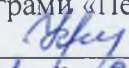

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією
Кафедра ендокринології з дитячими інфекційними хворобами
Кафедра фармакології, клінічної фармакології та фармації

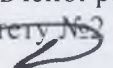
«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Педіатрія»

 Тетяна КРЮЧКО
«31» 08 2022 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №3

 Денис КАПУСТЯНСЬКИЙ
Протокол від 31.08.2022 № 1

СИЛАБУС

Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами,
клінічною імунологією та алергологією

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова навчальна дисципліна

(навчальна дисципліна обов'язкова/вибіркова)

рівень вищої освіти

другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс та семестр вивчення навчальної
дисципліни

22 «Охорона здоров'я»

228 «Педіатрія»

магістр педіатрії

лікар

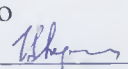
«Педіатрія»

денна

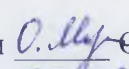
5-курс, 9-10 семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри педіатрії № 1 із
неонатологією

Зав. кафедри Світлана ЦВІРЕНКО
Протокол від 26 серпня 2022 № 1

Силабус затверджено на засіданні кафедри
ендокринології з дитячими інфекційними
хворобами

Зав. кафедри Оксана МУРАВЛЬОВА
Протокол від 30.08 2022 № 1

Силабус затверджено на засіданні кафедри
фармакології, клінічної фармакології та
фармації

Зав. кафедри Руслан ЛУЦЕНКО
Протокол від 31. серпня 2022 № 1

Полтава – 2022 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання (викладання змістового модуля 1-3)	Похилько Валерій Іванович д.мед.н., професор Соловійова Галина Олексіївна к.мед.н
Профайл викладачів	https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 68-74-28
E-mail:	pediatric1@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/
Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання (викладання змістового модуля 4)	Ільченко Валентина Іванівна, к.мед.н., доцент
Профайл викладачів	https://www.pdmu.edu.ua/fakultets/med/kafedry/endokrinology
Контактний телефон	0662544335
E-mail:	val.ilch@ukr.net
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://www.pdmu.edu.ua/fakultets/med/kafedry/endokrinology
Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання (викладання змістового модуля 5)	Рябушко Микола Миколайович, к.мед.н., доцент Островська Галина Юріївна, к.мед.н., доцент
Профайл викладачів	https://pharmacology.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	(0532) 56-20-59, 56-47-32
E-mail:	pharmacology@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://pharmacology.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин - 7/210, із них:

Лекції (год.) - 16

Практичні заняття (год.) - 112

Самостійна робота (год.) - 82

Вид контролю: екзамен

Політика навчальної дисципліни

Викладання міждисциплінарної навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією» реалізується на кафедрах: педіатрії № 1 із неонатологією (змістові модулі 1-3), ендокринології з дитячими інфекційними хворобами (змістовий модуль 4), фармакології, клінічної фармакології та фармації (змістовий модуль 5).

Опанування дисципліною «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією» є важливим для майбутньої професійної лікарської діяльності, оскільки дозволяє сформувати професійні компетенції стосовно захворювань системи крові та ендокринної системи у дітей, патологічних станів у новонароджених дітей, дитячих інфекційних хвороб, алергічних захворювань.

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

Організація освітнього процесу здійснюється з урахуванням норм законодавства України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статуту ПДМУ та у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenti>

Проведення навчального процесу за дисципліною «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією» в особливих умовах (військовий стан, карантинні обмеження під час пандемії та ін.) здійснюється з використанням технологій

дистанційного навчання, зокрема лекції проводяться з використанням платформи Zoom, Google Classroom та ін. Під час військового стану у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару учасники освітнього процесу повинні організовано пройти до споруд цивільного захисту (згідно алгоритму дій) та перебувати в них до завершення тривоги. Освітній процес може завершуватися в укритті, а після відбою тривоги учасники можуть повернутися до навчальних приміщень і продовжити навчальний процес.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Опанування навчальною дисципліною «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» є важливим для майбутньої професійної лікарської діяльності педіатра, оскільки дозволяє визначати етіологічні та патогенетичні фактори соматичної патології, а саме: системи крові та ендокринної системи, алергічних захворювань у дітей за принципом диференційно-діагностичного принципу, інфекційних захворювань у дітей різної вікової категорії, класифікувати та аналізувати типову клінічну картину, складати план обстеження та аналізувати дані додаткових обстежень при типовому перебігу захворювань, демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики захворювань, ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах, проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу хвороби, здійснювати оцінку прогнозу захворювання, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

Змістовий модуль 3 передбачає вивчення патології періоду новонародженості. Майбутній лікар повинен вміти оцінити загальний стан новонародженого, неврологічний статус, диференціювати транзиторні (фізіологічні стани) від патологічних процесів та захворювань. Знати принципи виходжування та лікування новонароджених різного гестаційного віку.

Змістовий модуль 4 є важливим для майбутньої професійної лікарської діяльності педіатра, оскільки дозволяє визначати етіологічні та патогенетичні фактори інфекційних захворювань у дітей різної вікової категорії, класифікувати та аналізувати типову клінічну картину, складати план обстеження та аналізувати дані додаткових обстежень при типовому перебігу захворювань, демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики захворювань, ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах, проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу хвороби, здійснювати оцінку прогнозу захворювання, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

Змістовий модуль 5. передбачає вивчення методів обстеження, діагностики і лікування хворих із патологічними процесами, в основі яких лежать порушення діяльності імунної системи.

Особлива увага приділяється аналізу завдань з бази даних ліцензійного іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка».

Вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» базується сучасних принципах доказової медицини і стандартах, прийнятих в міжнародній клінічній практиці.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» ґрунтується на попередньому вивченні анатомії людини з особливостями дитячого віку; гістології, ембріології та цитології з особливостями дитячого віку, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології, фармакології й інтегрується з цими дисциплінами, а також на вивченні здобувачами освіти пропедевтичних та клінічних дисциплін медичного профілю: пропедевтики педіатрії, пропедевтики внутрішньої медицини, внутрішньої медицини, в тому числі ендокринології з особливостями дитячого віку, педіатрії, в тому числі медичної генетики та інтегрується з цими дисциплінами.

Знання, які отримані при вивченні навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» будуть використані в подальшій професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

метою вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» є підготовка лікарів з розділів дитячих хвороб згідно з професійними вимогами до випускників медичних закладів вищої освіти, формування спеціаліста з достатнім обсягом теоретичних і практичних знань та навичок для встановлення діагнозу, призначення адекватного лікування при соматичних (захворювання кровотворної, ендокринної систем, захворювання новонароджених дітей, імунокомпетентних захворювань).

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією» є здобуття знань про захворювання кровотворної, ендокринної систем, захворювання новонароджених дітей, інфекційних захворювань у дітей; набуття умінь визначати характер імунологічних порушень у хворих з різною патологією.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною імунологією та алергологією». Згідно з вимогами дисципліни забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Педіатрія», або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов та Вимог

- загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
7. Здатність працювати в команді.
8. Навички міжособистісної взаємодії.
9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
10. Здатність спілкуватись іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греколатинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

- спеціальні (фахові) компетентності (СК):

1. Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних 9 предметні) компетентності вікових груп.
2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних, інструментальних досліджень та оцінки їх результатів з урахуванням вікових нормативних показників.
3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці, відпочинку здорових дітей та при лікуванні захворювань.
5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
7. Здатність до діагностування невідкладних станів в дорослій та дитячій популяції.
8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дорослим та дітям.
9. Навички надання екстреної медичної допомоги.

10. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
11. Навички виконання медичних маніпуляцій.
12. Здатність до визначення перинатальних факторів ризику, тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та медико-генетичного консультування.
13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
16. Здатність до ведення медичної документації.
18. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
19. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря-педіатра, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
20. Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги дитячому населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
21. Здатність створювати й впроваджувати науково-дослідні проекти в системі охорони здоров'я.
22. Наслідкування принципів дотримання фахової та академічної доброчесності з усвідомленням відповідальності за достовірність представлених наукових результатів.

- програмні результати навчання (ПРН)

1. Володіти фундаментальними знаннями з базових та клінічних біомедичних наук у сфері професійної діяльності. Вміти здійснювати фахову діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань для здійснення безперервного професійного розвитку.
2. Вміти отримувати й використовувати спеціалізовані концептуальні знання для майбутніх наукових здобутків у сфері охорони здоров'я, при проведенні досліджень, критичному осмисленні проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
3. Знати будову, особливості функціонування окремих органів і систем у дорослих та дітей різного віку в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря.
4. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя і захворювання, спадковий анамнез в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, в тому числі з урахуванням вікових особливостей хворого.
5. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2), використовуючи знання про дитину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень відповідно віку (за списком 4).
6. Виділяти та фіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1); встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) з подальшим визначенням характеру (консервативне, оперативне) та принципів лікування хворих при захворюваннях (за списком 2).
7. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку, а також харчування у здорового контингенту населення і при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах.
8. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини відповідно до існуючих діагностично-лікувальних алгоритмів та діючих рекомендацій, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, з наступним моніторингом розвитку дитини та наданням рекомендацій з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організацією проведення профілактичних щеплень за календарем.
9. Виділяти невідкладний стан потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану дитини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в закладі охорони здоров'я), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, у польових умовах, в умовах нестачі інформації й обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального

обстеження та можливого анамнезу, знання про дитину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

10. Визначати тактику та вміння надавати екстрену медичну допомогу на підставі провідного клінічного синдрому (тяжкості стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

12. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про будову його органів та систем, анатоמו-фізіологічні та вікові особливості, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

13. Оцінювати загальний стан вагітної, роділлі та породіллі в умовах закладу охорони здоров'я на підставі анамнестичних даних, загального огляду, бімануального, зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження. Визначати перинатальні фактори ризику, тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Володіти навичками консультивання з питань планування сім'ї, підбору метода контрацепції, пренатальної діагностики спадкової патології, медико-генетичного консультивання.

14. Планувати заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі результатів епідеміологічного обстеження осередків інфекційних хвороб, епідеміологічного аналізу, використовуючи існуючі профілактичні та протиепідемічні методи. Виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику та здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення.

15. Знаходити необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в професійній діяльності. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

16. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг.

17. Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою в електронній та паперовій формах; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (історію розвитку дитини, контрольну карту диспансерного спостереження, карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, індивідуальну карту ведення вагітної, обмінну карту, історію пологів, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

18. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я.

19. Визначати негативні фактори навколишнього середовища на підставі даних санітарнопрофілактичної установи шляхом співставлення з існуючими нормативами та стандартами. Визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту та розробляти профілактичні заходи на підставі отриманих даних.

21. Зрозуміло представляти власні знання, висновки та аргументи з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

23. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я в динаміці та при співставленні їх з середньо статичними і кращими в сфері діяльності. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини. Приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги.

24. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками;

організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.

25. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

27. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

28. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклуються) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

Етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених соматичних захворювань системи крові, ендокринної системи, імунної патології) у дітей, хвороб новонароджених, інфекційних захворювань у дітей різного віку.

Класифікацію та типову клінічну картину найбільш поширених соматичних захворювань (системи крові та ендокринної системи) у дітей, хвороб новонароджених.

Особливості соматичних та інфекційних захворювань у новонароджених дітей.

Принципи діагностики захворювань системи крові та ендокринної системи у дітей.

Принципи диференціальної діагностики при типовому перебігові патології новонароджених та найбільш поширених дитячих неінфекційних хвороб.

Принципи лікування найбільш поширених соматичних захворювань (системи крові та ендокринної системи) у дітей, хвороб новонароджених.

Провідні клінічні симптоми або синдроми перебігу дитячих інфекційних захворювань у дітей різної вікової категорії.

Клінічну картину найбільш поширених дитячих інфекційних захворювань у дітей різної вікової категорії.

Сучасні уявлення про імунологічні зміни при запальних процесах. Імунопатогенез при вірусної та бактеріальної інфекції.

Сучасні уявлення про вроджені та набуті імунодефіцитні стани.

Сучасні уявлення про аутоімунну патологію. Роль генетичних факторів в імунопатогенезі аутоімунних захворювань.

Сучасні уявлення про алергію та atopію. Роль генетичних факторів і навколишнього середовища в імунопатогенезі алергії.

Методи лабораторних та інструментальних досліджень при зазначених патологічних станах у дітей

вміти:

Провести клінічне обстеження (анамнез хвороби, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) дітей.

Вміти оцінити загальний аналіз крові у дітей різного віку в нормі та патології.

Оцінити показники гемостазу у дітей.

Складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених соматичних та неінфекційних захворювань дитячого віку, хвороб новонароджених.

Провести експрес-діагностику цукрового діабету у дітей.

Призначити і провести терапію хворому на цукровий діабет.

Призначити та здійснити невідкладну терапію при ендокринній патології (коми при цукровому діабеті, тиреотоксичній та адисонічній кризі).

Провести клінічне обстеження (анамнез хвороби, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) найбільш поширених дитячих інфекційних захворювань у дітей різної вікової категорії.

Визначити етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених дитячих інфекційних хвороб

Планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при типовому та атиповому перебігу інфекційних захворювань у дітей та їх ускладнень.

Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз інфекційних захворювань у дітей у дітей різної вікової категорії.

Визначити лікувальну тактику ведення дітей з основними інфекційними захворюваннями.

Трактувати загальні принципи лікування, профілактики дитячих інфекційних хвороб.

Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячих інфекційних хвороб і визначити тактику надання термінової медичної допомоги при їх ускладненнях.

Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у педіатрії.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	К-ть год.
	Модуль 1. Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією	16
Змістовий модуль 1. Хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей		
1	Анемії у дітей 1. Визначення поняття анемії. 2. Класифікація анемій. 3. Етіологічні фактори і механізми розвитку дефіцитних, гемолітичних та гіпо-і апластичних анемій. 4. Основні клінічні прояви дефіцитних, гемолітичних та гіпо-і апластичних анемій. 5. Клініко-лабораторні критерії анемій. 6. Диференціальний діагноз анемій. 7. Лікування та профілактика залізо-, білково-, вітамінодефіцитних анемій у дітей. 8. Лікування гемолітичних анемій у дітей. 9. Принципи лікування апластичних анемій.	2
Змістовий модуль 2. Хвороби ендокринної системи у дітей		
2	Цукровий діабет (ЦД) у дітей. Захворювання щитовидної залози у дітей. 1. Анатомо-фізіологічні особливості підшлункової залози та щитовидної залози у дітей; 2. Функціонування підшлункової залози, дію інсулярних та контрінсулярних гормонів; 3. Поняття відносної або абсолютної недостатності інсуліну, ЦД I і II типу; 4. Етіопатогенетичні аспекти розвитку ЦД; 5. Клінічні прояви ЦД у дітей; 6. Принципи діагностики ЦД; 7. Скринінгові тести гіперглікемії та кетоацидозу; 8. Диференціальний діагноз різних типів коматозних станів у дітей з ЦД; 9. Лікування дітей з ЦД (принципи дієто- та інсулінотерапії); 10. Біологічна роль гормонів щитовидної залози. 11. Поняття про гіпотиреоз (вроджений та набутий). 12. Клінічні прояви захворювань щитовидної залози у дітей різних вікових періодів. 13. Діагностика патології щитовидної залози. 14. Лікування дітей з патологією щитовидної залози.	2
Змістовий модуль 3. Неонатологія.		
3	Особливості адаптації недоношених новонароджених. Організація	2

	виходжування та годування недоношених дітей. 1. Анатомо-фізіологічні особливості недоношених новонароджених. 2. Етіологічні фактори недоношеності у новонароджених. 3. Класифікація та типова клінічна картина ступенів морфологічної та нейро-функціональної зрілості недоношених дітей. 4. Особливості адаптації та синдроми дизадаптації недоношених новонароджених дітей. 5. Диференціальна діагностика гіпербілірубінемії у недоношених. 6. Причини, діагностика, лікування, профілактика ЗВУР. 7. Принципи виходжування недоношених дітей в пологовому будинку та на другому етапі виходжування. 8. Особливості вигодовування недоношених дітей.	
4	Асфіксія новонароджених. Первинна реанімація. 1. Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. 2. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. 3. Питання патогенезу вище вказаних станів. 4. Клінічні прояви гострої гіпоксії у залежності від ступеня важкості. 5. Алгоритм реанімації новонародженого в стані асфіксії у пологовому залі. 6. Постреанімаційна допомога новонародженим.	2
	Змістовий модуль 4. Дитячі інфекційні хвороби.	
5	Екзантематозні інфекції у дітей 1. Сучасні погляди на етіологію та патогенез екзантематозних інфекцій у дітей. 2. Особливості обстеження дітей раннього віку з підозрою на екзантематозні інфекції. 3. Диференціальна діагностика екзантематозних інфекцій у дітей. 4. Допоміжні методи обстеження дітей з підозрою на екзантематозних інфекцій у дітей, їх інформативність та діагностична цінність. 5. Ускладнені форми екзантематозних інфекцій у дітей. 6. Поняття про набуту та вроджену інфекцію. 7. Профілактика екзантематозних інфекцій у дітей.	2
6	Герпетичні інфекції у дітей 1. Класифікація герпетичної інфекції у дітей. 2. Сучасні погляди на етіологію та патогенез герпетичної інфекції у дітей. 3. Особливості обстеження дітей різного віку з підозрою на герпетичну інфекцію. 4. Диференціальна діагностика герпетичної інфекції у дітей. 5. Допоміжні методи обстеження дітей з підозрою на герпетичну інфекцію, їх інформативність та діагностична цінність. 6. Ускладнені форми герпетичної інфекції у дітей. 7. Лікування герпетичної інфекції у дітей. 8. Профілактика герпетичної інфекції у дітей..	2
7	Вірусні гепатити у дітей 1. Класифікація вірусних гепатитів у дітей. 2. Сучасні погляди на етіологію та патогенез вірусних гепатитів у дітей. 3. Особливості обстеження дітей різного віку з підозрою на вірусний гепатит 4. Диференціальна діагностика вірусних гепатитів у дітей. 5. Допоміжні методи обстеження дітей з підозрою на вірусний гепатит, їх інформативність та діагностична цінність. 6. Ускладнення вірусних гепатитів у дітей. 7. Лікування вірусних гепатитів у дітей. 8. Профілактика вірусних гепатитів у дітей.	2
8	Профілактика дитячих інфекційних хвороб 1. Класифікація вакцин.	2

	2. Щеплення дітей згідно календаря щеплень. 3. Рекомендовані щеплення дітям. 4. Протипоказання до вакцинації у дітей. 5. Ускладнення після вакцинації. 6. Попередження ускладнень та їх лікування.	
	Разом	16

Тематичний план семінарських занять

Не передбачено програмою

Тематичний план практичних занять за змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	К-ть годин
	Модуль 1. Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією	112
Змістовий модуль 1. Хвороби системи крові у дітей		
1.	Дефіцитні анемії у дітей. 1.Визначення поняття анемії. 2.Біологічна роль обміну заліза в організмі. 3.Класифікація дефіцитних анемії. 4.Етіологічні фактори і механізми розвитку дефіцитних анемії. 5.Основні клінічні прояви залізо-, білково- та вітамінодефіцитних анемії. 6.Клініко-лабораторні критерії дефіцитних анемії. 7.Диференціальний діагноз ЗДА з іншими гіпохромними анеміями. 8.Лікування та профілактика залізо-, білково-, вітамінодефіцитних анемії у дітей.	4
2.	Гемолітичні анемії у дітей. 1. Визначення поняття гемолітичних анемії. 2. Механізми гемолізу в нормі і при патології. 3. Класифікація гемолітичних анемії. 4. Етіологічні фактори і механізми розвитку гемолітичних анемії. 5. Основні клінічні прояви гемолітичних анемії. 6. Анемія Мінковського –Шофара, тип успадкування, основні клінічні прояви, принципи лікування. 7. Клініко-лабораторні критерії гемолітичних анемії. 8. Диференціальний діагноз гемолітичних анемії з іншими гіпохромними анеміями. 9. Лікування та профілактика гемолітичних анемії у дітей. 10. Принципи диспансерного спостереження за дітьми з гемолітичними анеміями. 11. анеміями.	4
3.	Гіпо- і апластичні анемії у дітей. 1. Етіопатогенетичні форми апластичних анемії. 2. Класифікація гіпо-і апластичних анемії. 3. Основні симптоми апластичних анемії. 4. Зміни в загальному аналізі крові у хворих на апластичну анемію. 5. Диференціальна діагностика апластичних анемії. 6. Анемія Фанконі. Тип успадкування, клінічні прояви. Принципи діагностики і лікування. 7. Анемія Блекфана-Даймонда Тип успадкування, клінічні прояви. Принципи діагностики і лікування. 8. Анемія Естрена-Дамешека. Тип успадкування, клінічні прояви. Принципи діагностики і лікування. 9. Принципи лікування апластичних анемії.	4

4.	Гемобластози у дітей 1. Поняття гемобластозів. 2. Міжнародна класифікація лейкозів, її зв'язок зі схемою кровотворення. 3. лейкози у дітей, причини виникнення. Підтвердження пухлинної природи лейкозів. 4. Клінічні варіанти гострого лімфобластного (ГЛЛ). 5. Основні клініко-лабораторні синдроми при ГЛЛ. 6. Сучасні програми лікування ГЛЛ. 7. Особливості лікування гострого мієлолейкозу. 8. Критерії ремісії (клінічні і лабораторні) ГЛЛ. 9. Цитостатики. Класифікація медикаментів, що використовуються як цитостатики. Ускладнення цитостатичної терапії. 10. Поняття лімфогранулематозу (ЛГМ), етіологія ЛГМ 11. Морфологічна та клінічна класифікація ЛГМ. 12. Диф. діагноз ЛГМ з доброякісними лімфаденопатіями. 13. Принципи лікування ЛГМ.	4
5.	Геморагічні захворювання у дітей 1. Поняття геморагічних захворювань. 2. Біологічна роль тромбоцитів у системі гемостазу 3. Основні клінічні прояви геморагічних захворювань. 4. Групи геморагічних захворювань залежно від механізмів порушень гемостазу. 5. Класифікація ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури. 6. Етіологічні фактори і механізм розвитку ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури. 7. Клініко-лабораторні критерії тромбоцитопенічної пурпури. 8. Диференціальний діагноз ідіопатичної тромбоцитопенічної пурпури. 9. Етіологія і патогенез геморагічного васкуліту. 10. Клінічні особливості геморагічного васкуліту залежно від форми. 11. Лабораторні дані, характерні для геморагічного васкуліту. 12. Терапія геморагічного васкуліту, залежно від провідного синдрому.	4
Змістовий модуль 2. Хвороби ендокринної системи у дітей		
6.	Цукровий діабет у дітей. 1. Поняття відносної або абсолютної недостатності інсуліну. 2. Визначення ЦД I і II типів. 3. Етіо-патогенетичні аспекти розвитку ЦД у дітей. 4. Поняття глікемічного контролю при ЦД у дітей. 5. Клінічні прояви ЦД у дітей різних вікових груп. 6. Лабораторна діагностика ЦД. 7. Диференціальний діагноз різних типів коматозних станів у дітей з ЦД. 8. Лікування дітей з ЦД (дієто- та інсулінотерапія). 9. Надання невідкладної допомоги дітям з різними видами коматозних станів при ЦД. 10. Поняття хронічних ускладнень ЦД та інсулінотерапії. 11. Профілактика гострих та хронічних ускладнень ЦД у дітей.	4
7.	Захворювання щитовидної залози у дітей. 1. Гормональне функціонування ЩЗ у дітей; роль ТТГ, Т3, Т4. 2. Поняття еутиреозу, гіпотиреозу, гіпертиреозу. 3. Визначення дифузного токсичного зобу, гіпотиреозу, аутоімунного тиреоїдиту, ендемічного зобу у дітей. 4. Етіо-патогенетичні аспекти розвитку захворювань ЩЗ у дітей. 5. Клінічні прояви токсичного зобу, гіпотиреозу, аутоімунного тиреоїдиту, ендемічного зобу у дітей. 6. Діагностики захворювань ЩЗ у дітей.	4

	7. Диференціальний діагноз функціональних станів ЩЗ у дітей. 8. Лікування дітей з захворюваннями ЩЗ. 9. Діагностика тиреотоксичної кризи у дітей. 10. Невідкладна допомога при тиреотоксичній кризі у дітей.	
8.	Патологія наднирників у дітей. 1.Класифікація недостатності наднирникових залоз. 2.Основні причини наднирникової недостатності. 3.Основні симптоми недостатності наднирників. 4.Характеристика, схема лікування хвороби Іценко-Кушинга. 5.Клінічні та лабораторні зміни при гострій наднирниковій недостатності. 6.Диференціальна діагностика гострої і хронічної наднирникової недостатності. 7.Основні причини адрено-генітального синдрому. 8.Клініко-лабораторна характеристика вродженої наднирникової недостатності. 9.Основні етіопатогенетичні види хронічної недостатності наднирників. 10. Поняття про різні форми адрено-генітального синдрому. 11. Клініка сільютратної, гіпертонічної та вірильної форми адрено-генітального синдрому. 12. Хвороба Аддісона: причини, клініка, діагностика, лікування. 13. Основні підходи до лікування різних форм недостатності наднирників.	4
9.	Захворювання гіпоталамо-гіпофізарної системи та статевих залоз у дітей. 1. Гормональне функціонування ГГС та статевих залоз у дітей. 2. Поняття патології ГГС та статевих залоз у дітей. 3. Етіо-патогенетичні аспекти різних форм патології росту, статевих залоз, ожиріння у дітей. 4. Клінічні прояви патології росту (екзогенно-конституціональної, гіпофізарної, соматогенної), ожиріння (екзогенно-конституціонального, гіпоталамічного), пубертатного диспітуїтаризму, патології статевих залоз (природжені порушення статевого диференціювання, порушення статевого розвитку у хлопчиків і дівчаток). 5. Принципи діагностики патології ГГС та статевих залоз у дітей. 6. Диференціальний діагноз різних різних форм патології росту, статевих залоз, ожиріння у дітей. 7. Лікування дітей з патологією ГГС та статевих залоз. 8. Догляд за дітьми з патологією ГГС та статевих залоз у дітей.	4
Змістовий модуль 3. Неонатологія.		
10.	Діти з малою масою при народженні. Принципи виходжування та вигодовування маловагових дітей. 1. Особливості адаптації передчасно народжених новонароджених та синдрому дизадаптації. 2. Етіологічні фактори передчасних пологів і народження дітей з малою вагою. 3. Морфологічна та нейро-функціональна зрілість новонароджених дітей. Анатомо-фізіологічні особливості новонароджених з малою масою при народженні. 4. Поняття про морфологічну та нейро-функціональну зрілість передчасно народжених дітей. 5. Новонароджені замалі до гестаційного віку: причини затримки внутрішньоутробного розвитку, виходжування, профілактика. 6. Принципи виходжування маловагових дітей в пологовому будинку та на другому етапі виходжування. 7. Особливості вигодовування маловагових дітей.	4
11	Асфіксія новонародженого. Пологова травма. Етіологія. Патогенез.	4

	Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика. Прогноз. Первинна реанімація новонароджених. 1. Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. 2. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. 3. Питання патогенезу вище вказаних станів. 4. Клінічні прояви гострої гіпоксії у залежності від ступеня важкості. 5. Поняття про пологову травму новонародженого. 6. Пологова травма ЦНС. Причини, клінічні прояви. Діагностика. Лікувальна тактика. 7. Параліч Дюшена-Єрба, параліч Дежерін-Клюмпке. Клінічні прояви. Лікування. 8. Пологова травма кісток. Клінічні прояви. Лікування. 9. Пологова травма м'язів. Клінічні прояви. Лікування. Алгоритм реанімаційних заходів при асфіксії новонародженого. 10. Алгоритм реанімаційних заходів при народженні дитини в стані асфіксії, чисті навколоплідні води. 11. Алгоритм реанімаційних заходів при народженні дитини в стані асфіксії, меконіальні навколоплідні води. 12. Принципи післяреанімаційної допомоги новонародженим.	
12	Хвороби органів дихання у новонароджених. 1. Класифікація хвороб органів дихання у новонароджених. 2. Поняття синдрому дихальних розладів (СДР), причини, патогенез, класифікація. 3. Оцінка тяжкості СДР за шкалою Сільвермана-Даунса. 4. Поняття внутрішньоутробні пневмонії. Причини. Патогенез. 5. Клінічні прояви аспіраційного синдрому. 6. Рентгенологічні зміни, характерні для ателектазу легень. 7. Принципи та методи оксигенотерапії. 8. Ускладнення оксигенотерапії. 9. Основні принципи терапії СДР. 10. Провідні синдроми в клініці пневмонії новонароджених. 12. Методи профілактики СДР.	4
13.	Гемолітична хвороба новонароджених. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика. Прогноз. Геморагічна хвороба новонароджених. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика. 1. Обмін білірубіну у новонародженого, 2. Особливості жовтяниці, яка вимагає додаткового обстеження 3. Причини жовтяниць, причини тривалої жовтяниці 4. Діагностика жовтяниць. 5. Поняття про гемолітичну хворобу новонароджених (ГХН) 6. Принципи лікування жовтяниць (консервативні, оперативні) 7. Гемолітична хвороба новонароджених (ГХН), причини, патогенез. 8. Клінічні форми ГХН. 9. Принципи лікування ГХН: консервативні, оперативні. Методика операції замінного переливання крові. 10. Геморагічна хвороба новонароджених (ГрХН), причини, патогенез. 11. Клінічні форми ГрХН. 12. Принципи лікування ГрХН. 13. Невідкладна допомога при геморагічному синдромі у новонародженого	4
14	Внутрішньоутробні інфекції новонародженого (TORCH – інфекції) у	4

	новонародженого. 1. Визначення поняття внутрішньоутробної інфекції. 2. Знати основні перинатальні чинники ризику розвитку внутрішньоутробних інфекцій з боку матері та новонародженої дитини. 3. Особливості патофізіологічних процесів при внутрішньоутробних інфекціях. 4. Основні шляхи передачі внутрішньоутробних інфекцій. 5. Класифікація внутрішньоутробних інфекцій. 6. Особливості клінічного перебігу у новонароджених при реалізації внутрішньоутробного інфікування. 7. Основні клінічні прояви внутрішньоутробних інфекцій. 8. Основні діагностичні критерії внутрішньоутробних інфекцій та методи диференціальної діагностики. 9. Особливості схем лікування різних форм внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених дітей. 10. Методи профілактики внутрішньоутробних інфекцій.	
15.	Бактеріальні інфекції новонароджених. Гнійно-запальні захворювання шкіри та підшкірної основи, захворювання пупкового канатику, пупкової ранки та пупкових судин: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. 1. Гнійно-запальні захворювання шкіри та підшкірної основи у новонароджених (везикулопустульоз, епідемічна пухирчатка, ексfolіативний дерматит Ріттера) 2. Захворювання пупкового канатику, пупкової ранки та пупкових судин: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз різних форм омфаліту (катарального, флегмонозного, некротичного).	4
16	Бактеріальні інфекції новонароджених. Сепсис новонароджених: класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика, прогноз. 1. Поняття неонатального сепсису. 2. Особливості імунного статусу новонародженого. 3. Класифікація неонатального сепсису, 4. Етіологія сепсису. 5. Клінічні прояви сепсису в залежності від часу інфікування 6. Діагностика сепсису. 7. Лікування сепсису новонароджених.	4
	Змістовий модуль 4. Дитячі інфекційні хвороби.	
1.	Кір, краснуха. Вітряна віспа. Оперізуючий герпес. 1. Етіологія кору, краснухи, вітряної віспи та оперізуючого герпесу. 2. Епідеміологія кору, краснухи, вітряної віспи та оперізуючого герпесу. 3. Патогенез кору, краснухи, вітряної віспи та оперізуючого герпесу 4. Класифікація кору, краснухи, вітряної віспи та оперізуючого герпесу. 5. Діагностика кору, краснухи, вітряної віспи та оперізуючого герпесу. 6. Лікування кору, краснухи, вітряної віспи, оперізуючого герпесу. 7. Профілактика краснухи, вітряної віспи, оперізуючого герпесу.	4
2.	Скарлатина. Псевдотуберкульоз. Інфекційний моноклеоз. 1. Етіологія скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу. 2. Епідеміологія скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу. 3. Патогенез скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу. 4. Класифікація скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу. 5. Діагностика скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу. 6. Лікування скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного моноклеозу.	4

	7. Профілактика скарлатини, псевдотуберкульозу, інфекційного мононуклеозу.	
3.	Дифтерія. 1. Етіологія дифтерії. 2. Епідеміологія дифтерії. 3. Патогенез дифтерії. 4. Класифікація дифтерії. 5. Діагностика дифтерії. 6. Лікування дифтерії. 7. Профілактика дифтерії.	4
4.	Паротитна інфекція. Коклюш. 1. Етіологія паротитної інфекції та коклюша. 2. Епідеміологія паротитної інфекції та коклюша. 3. Патогенез паротитної інфекції та коклюша. 4. Класифікація паротитної інфекції та коклюша. 5. Діагностика паротитної інфекції та коклюша. 6. Лікування паротитної інфекції, коклюшу. 7. Профілактика паротитної інфекції та коклюша.	2
5.	Менінгококова інфекція. 1. Етіологія менінгокової інфекції 2. Епідеміологія менінгокової інфекції 3. Патогенез менінгокової інфекції 4. Класифікація менінгокової інфекції 5. Діагностика менінгокової інфекції 6. Лікування менінгокової інфекції. 7. Профілактика менінгокової інфекції	2
6.	Поліомієліт. Ентеровірусна інфекція. 1. Етіологія поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 2. Епідеміологія поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 3. Патогенез поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 4. Класифікація поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 5. Діагностика поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 6. Лікування поліомієліту, ентеровірусної інфекції. 7. Профілактика поліомієліту, ентеровірусної інфекції.	4
7.	Гострі респіраторні вірусні інфекції у дітей. 1. Етіологія гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 2. Епідеміологія гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 3. Патогенез гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 4. Класифікація гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 5. Діагностика гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 6. Лікування гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей. 7. Профілактика гострих респіраторних вірусних інфекцій у дітей.	4
8.	Шигельози. Ешерихіози. Сальмонельози. Кишковий ерсиніоз. Ротавірусна інфекція. 1. Етіологія шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового ерсиніозу, ротавірусної інфекції. 2. Епідеміологія шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового ерсиніозу, ротавірусної інфекції. 3. Патогенез шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового ерсиніозу, ротавірусної інфекції. 4. Класифікація шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового ерсиніозу, ротавірусної інфекції. 5. Діагностика шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового ерсиніозу, ротавірусної інфекції.	4

	6. Лікування шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового єрсиніозу, ротавірусної інфекції. 7. Профілактика шигельозу, ешерихіозу, сальмонельозу, кишкового єрсиніозу, ротавірусної інфекції.	
9.	Вірусні гепатити. 1. Етіологія вірусних гепатитів. 2. Епідеміологія вірусних гепатитів. 3. Патогенез вірусних гепатитів. 4. Класифікація вірусних гепатитів. 5. Діагностика вірусних гепатитів. 6. Лікування вірусних гепатитів. 7. Профілактика вірусних гепатитів.	4
	Змістовий модуль 5. Клінічна імунологія та алергологія	
1	Сучасні погляди щодо структури і функції імунної системи. Специфічний адаптивний імунітет. 1. Визначення та види імунітету. 2. Центральні і периферичні органи імунної системи. 3. Фактори природженого імунітету: клітинні (моноцитарно-макрофагальна система, кілерні клітини), гуморальні (система комплементу, цитокіни та ін. 4. Головний комплекс гістосумісності: різновиди, властивості, особливості взаємодії з імунокомпетентними структурами. 5. Популяції та субпопуляції Т- і В-лімфоцитів, етапи їх дозрівання та диференціації, їх функція. 6. Імуноглобуліни циркулюючі імунні комплекси: структура, властивості, функції. 7. Особливості будови та імунної відповіді слизових оболонок (MALT: GALT, BALT та інші). 8. Поняття “солідарності” слизових оболонок, мікробіоцинозу слизових та шкіри.	2
2	Вікові особливості функціонування центральних та периферичних органів імунної системи. Імунне запалення та інфекційні хвороби. 1. Імунна відповідь новонароджених, постнатальний імунітет. 2. Особливості дитячого віку: критичні періоди розвитку імунної системи, перехрести показників крові. 3. Поняття “часто хворіючі діти”. 4. Зміни показників імунітету протягом життя. 5. Загальна характеристика інфекційного процесу. 6. Механізми імунного захисту при бактеріальних інфекціях. 7. Імунна відповідь при вірусних інфекціях (герпес вірус, COVID-19 та інші). 8. Роль імунної системи в протигрибковому імунітеті. 9. Значення стану імунної системи в розвитку опортуністичних інфекцій.	2
3	Імунологічні методи досліджень. Поняття про імунограму. 1. Особливості імунологічного анамнезу. 2. Лабораторно-інструментальні методи оцінки імунної системи. 3. Моноклональні антитіла, як фактор імунодіагностики. 4. Методики, що використовуються для оцінки гуморальних природжених факторів захисту, клітинного імунітету. 5. Комплексна оцінка місцевого імунітету. 6. Сучасні методи експрес діагностики, лабораторної діагностики на основі проточної цитофлуориметрії, мультиплексного аналізу. 7. Імунограма, клінічна інтерпретація результатів. 8. Особливості використання імунологічних методів в діагностиці інфекційних хвороб.	2
4	Клінічний перебіг природжених імунодефіцитних захворювань.	2

	Клінічний перебіг набутих імунодефіцитних захворювань. СНІД. Імунопатогенез, імунодіagnostика, імунокорекція. 1. Природжені імунодефіцитні захворювання: визначення, класифікація, механізми розвитку. 2. Клінічні ознаки, імуно- та імуногенетична діагностика, тактика лікаря, підходи до лікування: комбіновані, Т- і В-залежні імунодефіцити, обумовлені порушенням фагоцитарної ланки імунітету та дефіцитом білків комплементу. 3. Набуті імунодефіцитні захворювання: визначення, причини, механізми розвитку, класифікація, діагностика. 4. Роль набутих імунодефіцитних захворювань у патогенезі різних хвороб. 5. Етіологія, імунопатогенез, Діагностика та імуноterapia СНІДу. 6. Особливості розвитку опортуністичних інфекцій в залежності від показників імунітету. 7. Динаміка імунограми ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД. 8. Імунопрофілактика ВІЛ-інфекції.	
5	Основні принципи призначення імунотропної терапії. Імунореабілітація, імунопрофілактика. Принципи вакцинопрофілактики. 1. Класифікація імунотропних засобів, механізм дії, побічна дія. 2. Принципи клінічного застосування імунотропних препаратів, показання та протипоказання до призначення, дозування, імунологічний контроль за терапевтичною ефективністю: імунокоректори; блокатори медіаторів імунних реакцій; протизапальні засоби; замісна терапія; цитокіноterapia, протирецепторні препарати та ін. 3. Лікувальні форми моноклональних антитіл: класифікація, особливості застосування. 4. Препарати, що застосовуються для імунореабілітації та імунопрофілактики: класифікація, показання, особливості використання. 5. Різновиди сучасних вакцин, особливості імунної відповіді, показання та протипоказання до застосування, лабораторний контроль ефективності.	2
6	Імунні аспекти та клінічні особливості аутоімунної патології. Імуносупресивні препарати. 1. Визначення поняття аутоімунних реакцій, аутоімунної хвороби. 2. Механізми зриву імунологічної толерантності, роль генетичних факторів. Імунодіagnostика, імунопатогенез. 3. Аутоімунний компонент в імунопатогенезі різних захворювань людини. 4. Роль імунологічних методів дослідження у ранній верифікації діагнозу аутоімунних захворювань. 5. Диференціальна діагностика аутоімунних проявів, в тому числі шкіри та слизових. 6. Сучасні підходи до застосування біо- та імунотропних препаратів нового покоління у лікуванні хворих з аутоімунною патол 8. Показання до застосування імуносупресивної терапії, її види. 9. Клінічні та лабораторні показники ефективності терапії.	2
7	Основи трансплантаційного та регенераційного імунітету. Репродуктивна імунологія. Імунологія пухлин. 1. Основні поняття, поняття (ауто-, ало-, ксенотрансплантат). 2. Поняття передіснуючих антитіл. Передтрансплантаційний моніторинг, роль сучасних методів діагностики HLA-сумісності, способи визначення cross-match тесту. 3. Особливості пересадки кісткового мозку, нирки та інших органів. 4. Механізми відторгнення алотрансплантату: надгострий, гострий та хронічний. 5. Імуносупресивна терапія: механізми дії, принципи призначення, ускладнення.	2

	6. Основні імунні механізми регенерації органів та тканин. 7. Використання факторів росту та плазмоліфтингу. 8. Клініко-імунологічні аспекти тканинної інженерії. 9. Особливості репродуктивної імунології. Основні імунні механізми розвитку фізіологічної та патологічної вагітності. Імунозалежні форми безпліддя, сучасні методи імунодіагностики та лікування. 10. Антибластомні та пробластомні механізми взаємодії імунної системи організму «хазяїна» та пухлини. Фактори імунологічної резистентності пухлини. Поняття про пухлино-асоційовані антигени. Імуносупресивна дія пухлин. 11. Імунні зміни у онкологічних хворих. Імунодіагностика, в т. ч. диференціальна відповідно до CD – фенотипу пухлинних клітин. 12. Таргентна та інші методи імунотерапії хворого з онкологічними захворюваннями. 13. Використання моноклональних антитіл, направлених на різні фактори імунної відповіді на пухлинні агенти.	
8	Імунні механізми розвитку алергії. Атопія. Вікові особливості перебігу алергії. Атопічний марш. Нереагінові прояви алергії. Лабораторна алергодіагностика. Принципи лікування алергопатологій. Невідкладні стани в алергології. Псевдоалергія. 1. Сучасні уявлення про алергію. Алергія як системне захворювання. 2. Типи та основні стадії імунологічних реакцій. 3. Поняття гіперчутливості та її різновиди. 4. Види алергенів. 5. Алергопатологія, що розвивається за реагіновим типом: принципи діагностики, профілактики та лікування. 6. Визначення поняття «атопія». 7. Роль генетичних факторів і навколишнього середовища в імунопатогенезі алергії. 8. Причини та наслідки розвитку «атопічного маршу». 9. Розвиток алергопатології відповідно віку. 10. Захворювання, що розвиваються за другим, третім та четвертим типом імунної відповіді: клініка, особливості діагностики та лікування. 11. Види лабораторної алергодіагностики: поняття специфічних імуноглобулінів, мажорних та мінорних алергенів. 12. Сучасні методи специфічної, патогенетичної та симптоматичної терапії алергічних захворювань. 13. Механізми розвитку, клініка та діагностика невідкладних станів в алергології. Особливості терапії невідкладних станів.	2
	Всього	112

Самостійна робота

№ п/п	Тема	К-ть годин
1	Підготовка до практичних занять	60
2	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені:	8
	Модуль 1. Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами, клінічною алергологією та імунологією	
	Змістовий модуль 1. Хвороби системи крові у дітей	
	Хронічна постгеморагічна анемія у дітей: 1. Етіологія постгеморагічної анемії у дітей. 2. Патогенез хронічної постгеморагічної анемії у дітей. 3. Діагностика хронічної постгеморагічної анемії у дітей.	2

Організація середовища і догляду за новонародженою дитиною.
Особливості фізичного і психомоторного розвитку недоношених дітей.
Вплив харчування вагітної жінки на організм майбутньої дитини.
Вплив на організм майбутньої дитини лікарських засобів, які приймає вагітна жінка.
Вплив захворювань матері та шкідливих звичок на організм майбутньої дитини.
Принципи парантерального харчування в неонатології.
Біль в неонатології.
Лікувальна гіпотермія в неонатології.
Затримка росту новонароджених.
Нейропротекція в неонатології.
Етичні питання глибоко недоношених новонароджених.

Змістовий модуль 4. Дитячі інфекційні хвороби.

Діагностика, клініка, лікування та профілактика COVID-19 у дітей
Діагностика, клініка, лікування та профілактика холери у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика гемофільної інфекції у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика гельмінтозів у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика лямбліозу у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика лептоспірозу у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика ботулізму у дітей.
Діагностика, клініка, лікування та профілактика ВІЛ- інфекції у дітей.
Рекомендовані щеплення у дітей.

Змістовий модуль 5. Клінічна імунологія та алергологія

Створення та представлення мультимедійних презентацій, переклад наукової літератури, підбір літератури та написання рефератів з відповідних тем:

1. Застосування імуномодуляторів в період новонародженості та у перші місяці життя.
2. Імунотропні препарати, спрямовані на toll-like рецептори.
3. Бактеріальні лізати системної дії, застосування у педіатрії.
4. Індуктори інтерферонів, застосування у педіатрії.
5. Імунотропні лікарські форми, дозволені в педіатрії.
6. Особливості імунного стану у недоношених дітей, та шляхи корекції.
7. Застосування імуномодуляторів при перенесенні різних форм внутрішньоутробних інфекцій у новонароджених дітей.

Участь у І етапі Всеукраїнської олімпіади з клінічної імунології та алергології.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до екзамену

1. Визначення поняття анемії. Класифікація анемій у дітей.
2. Залізодефіцитні анемії у дітей. Причини виникнення, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.
3. Лікування та профілактика залізодефіцитної анемії у дітей.
4. Хронічна постгеморагічна анемія у дітей. Етіологія, патогенез, діагностика. Невідкладна допомога при кровотечах.
5. Гемобластози у дітей. Причини виникнення. Класифікація лейкозів. Їх зв'язок зі схемою кровотворення.
6. Клінічні варіанти перебігу, діагностика та диференціальна діагностика гострої лімфобластної лейкозії у дітей.
7. Програми лікування лейкозів у дітей (гострої лімфобластної лейкозії, гострої мієлоїдної лейкозії, хронічної мієлоїдної лейкозії). Цитостатики. Класифікація лікувальних засобів, що застосовуються як цитостатики. Показання до їх застосування. Ускладнення цитостатичної терапії (негайні, відстрочені, віддалені).
8. Клініка, лікування, прогноз лімфогранульоматозу у дітей. Невідкладна допомога при синдромі стиснення верхньої порожнистої вени.
9. Гемофілія А та В. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Прогноз у дітей.
10. Замісна терапія при наданні невідкладної допомоги хворим на гемофілію.

Антигемофільні препарати (концентрати факторів згортання крові, СЗП) та їх застосування.

11. Геморагічний васкуліт у дітей. Етіологія, патогенез, клінічні форми, діагностика диференціальна діагностика, лікування, прогноз.
12. Тромбоцитопенічна пурпура у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, прогноз. Невідкладна допомога при кровотечах.
13. Цукровий діабет у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування, критерії компенсації цукрового діабету у дітей.
14. Режим інсулінотерапії цукрового діабету у дітей. Препарати інсуліну.
15. Особливості дієти при цукровому діабеті у дітей.
16. Гіперглікемічна кетоацидотична кома у дітей. Причини, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
17. Гіпоглікемічна кома у дітей. Причини виникнення, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
18. Порушення росту у дітей. Гіпофізарний нанізм. Причини, клініка, диференціальний діагноз. Лікування та прогноз.
19. Ожиріння у дітей. Причини, клінічні форми. Принципи комплексного лікування різних клінічних форм ожиріння у дітей. Профілактика
20. Автоімунний тиреоїдит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, прогноз.
21. Дифузний токсичний зоб у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальний діагноз. Лікування. Прогноз.
22. Ендемічний зоб у дітей. Причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
23. Гіпотиреоз у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, рання діагностика. Лікування, прогноз.
24. Клініка та діагностика адрено-генітального синдрому у дітей. Лікування. Невідкладна допомога при сільвтрачаючій формі адрено-генітального синдрому.
25. Порушення статевого розвитку у хлопчиків і дівчаток. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
26. Диференціальна діагностика варіантів інтерсексуалізму. Методи дослідження. Лікування.
27. Визначення поняття мало вагова дитина. Класифікація мало вагових дітей.
28. Причини затримки внутрішньоутробного розвитку плода. Особливості адаптації дітей зі ЗВУР та принципи виходжування.
29. Оцінка морфологічної та нейро-функціональної зрілості недоношених дітей. Етапи виходжування маловагових дітей. Принципи транспортування. Критерії виписки зі стаціонару.
30. Принципи вигодовування недоношених новонароджених. Вибір засобу годування в залежності від гестаційного віку та стану дитини. Рекомендовані об'єми ентерального харчування.
31. Етіологічні фактори, клінічні та лабораторні критерії діагнозу «асфіксії новонародженого».
32. Сучасні уявлення про патогенез асфіксії. Компенсаторні механізми організму плода у відповідь на гіпоксію. Критерії ступеню важкості асфіксії.
33. Алгоритм надання невідкладної допомоги дитині у стані асфіксії при народженні в залежності від наявності або відсутності ознак меконіальної аспірації.
34. Визначення терміну «пологова травма» та чинники її розвитку.
35. Пологові травми м'яких тканин. Адипонекроз. Пошкодження грудинно-ключично-соскоподібного м'язу. Диференціальний діагноз пологової пухлини та кефалогематоми.
36. Пологова травма спинного мозку та плечового сплетення. Парези і паралічи Дюшена-Ерба, Дежерін-Клюмпке.
37. Поняття про сурфактантну систему легень. Чинники розвитку СДР у новонароджених. Механізм розвитку гіалінових мембран. Методи антенатальної профілактики.
38. Оцінка ступеня тяжкості дихальної недостатності при синдромі дихальних розладів.
39. Принципи лікування СДР у новонароджених. Респіраторна підтримка. Сурфактантзамісна терапія.

40. Принципи діагностики та лікування пневмоній у новонароджених. Особливості етіотропної терапії.
41. Етіологія, патогенез ГХН. Клінічно-лабораторні критерії анемічної, жовтяничної та набрякової форм ГХН.
42. Методи консервативної та оперативної терапії ГХН.
43. Чинники розвитку геморагічної хвороби. Клінічні особливості ранньої, класичної та пізньої форм геморагічної хвороби. Диференційна діагностика геморагічної хвороби та синдрому заковтнутої крові. Лікування та профілактика геморагічної хвороби.
44. Визначення терміну TORCH-інфекції. Фактори ризику розвитку ВУІ.
45. Характер ураженні при ВУІ в залежності від терміну та шляху інфікування плода.
46. Методи ранньої діагностики та профілактики ВУІ.
47. Клінічні прояви ВУІ в залежності від етіології.
48. Принципи лікування ВУІ. Етіотропна та імунотерапія.
49. Омфаліт. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Діагностика. Профілактика та лікування.
50. Везикулопустульоз, пухирчатка новонародженого, ексfolіативний дерматит Ріттера. Етіологія, клініка, лікування. Профілактика.
51. Визначення терміну «неонатальний сепсис». Чинники розвитку .
52. Класифікація та етіологія неонатального сепсису.
53. Клінічно-лабораторні критерії неонатального сепсису.
54. Принципи лікування та профілактики неонатального сепсису.

Дитячі інфекційні хвороби.

1. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика вродженої вітряної віспи.
2. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика набутої вітряної віспи.
3. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика кору.
4. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика вродженої краснухи.
5. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика набутої краснухи.
6. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика скарлатини.
7. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика оперізувального герпесу.
8. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика звичайного герпесу.
9. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика дифтерії ротоглотки.
10. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика дифтерії гортані.
11. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика менингококового менингіту.
12. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика менингококового назофарингіту.
13. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика менингококцемії.
14. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика змішаних генералізованих форм менингококової інфекції.
15. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика інфекційного мононуклеозу.
16. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика шигельозу.
17. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика сальмонельозу.
18. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика рота вірусної інфекції.

19. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика ешерихіозу.
20. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика вірусного гепатиту А.
21. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика вірусного гепатиту В.
22. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика коклюшу у дітей до року.
23. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика коклюшу у дітей старшого віку.
24. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика залозистої форми паротитної інфекції.
25. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика змішаної форми паротитної інфекції.
26. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика паротитної інфекції з ураженням нервової системи.
27. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика псевдотуберкульозу.
28. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика грипу.
29. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика парагрипу.
30. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика аденовірусної інфекції.
31. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика РС-інфекції.
32. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика риновірусної інфекції.
33. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика реовірусної інфекції.
34. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика ентеровірусної інфекції.
35. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика паралітичних форм поліомієліту.
36. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика непаралітичних форм поліомієліту.
37. Етіологія, епідеміологія, класифікація, діагностика, лікування та профілактика локалізованих форм поліомієліту.
38. Імунопрофілактика дитячих інфекційних хвороб.

Клінічна імунологія та алергологія

1. Сучасне уявлення про структуру, функцію та онтогенез імунної системи. Центральні та периферичні органи імунної системи. Особливості функціонування імунної системи новонароджених, дітей різного віку та осіб похилого віку.
2. Клітинні природжені фактори захисту, їх взаємодія в реалізації імунної відповіді. Моноцитарно-макрофагальна система: функції, особливості, роль у становленні та реалізації імунної відповіді. Сучасні аспекти фагоцитозу.
3. Гуморальні фактори природженого імунітету. Імуноглобуліни: будова, функції, класи. Роль імунних комплексів у розвитку патології.
4. Система комплементу. Шляхи активації. Біологічні наслідки активації системи комплементу.
5. Сучасне уявлення про структуру та функцію головного комплексу гістосумісності. Будова антигенів HLA. Схильність до захворювань залежно від HLA-фенотипу.
6. Кількісні та функціональні імунологічні тести. Імунограма, основні показники.
7. Основні принципи класифікації імунодефіцитів. Природжені комбіновані імунодефіцити та імунодефіцити В-, Т-клітинної ланок: механізми розвитку, особливості клінічного перебігу, імунодіагностики та лікування.
8. Природжені імунодефіцити фагоцитарної ланки імунної системи та системи комплементу: механізми розвитку, особливості клінічного перебігу, імунодіагностики та лікування.
9. Поняття набутого імунодефіциту. Причини виникнення, клінічні ознаки, імунодіагностика та

імуноterapia.

10. Імунопатогенез, стадії розвитку, класифікація ВІЛ-інфекції/СНІДу. Клініко-лабораторні критерії діагностики, клінічні прояви, особливості в дітей, принципи лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу. Основні принципи профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу.
11. Визначення поняття аутоіммунітету, аутоіммунної хвороби, синдрому. Механізми зриву толерантності, генетичні передумови розвитку аутоіммунних хвороб. Лабораторні критерії імунодіагностики аутоіммунних захворювань.
12. Класифікація імунотропних препаратів, механізм дії, побічний вплив. Принципи клінічного застосування імунотропних препаратів, показання та протипоказання до призначення, підбір дози, контроль за терапевтичною ефективністю..
13. Імунний статус вагітних. Імунологія запліднення. Імунозалежні форми непліддя в шлюбних парах. Причини та механізми утворення аутоантитіл до статевих клітин у чоловіків і жінок. Імунопатогенез безпліддя, його діагностика. Імунологічні підходи до лікування безпліддя.
14. Імунні зміни в онкологічних хворих. Імунодіагностика в онкології. Сучасні підходи до імунотерапії хворих з онкологічними хворобами.
15. Причини формування алергологічної патології. Антигени: будова, функції. Гаптен. Стадії та види алергічної реакції.
16. Алергія та атопія. Класифікація алергенів. Причини та механізми формування алергічних станів. Методи діагностики алергій: лабораторні методи, шкірні тести та провокаційні проби.
17. Принципи протиалергічної терапії та імунотропних методів лікування в алергології. Специфічна імуноterapia, механізм дії, показання та протипоказання, прогноз ефективності.
18. Поняття алергія та псевдоалергія, диференційна діагностика. Гістамінліберацийні механізми розвитку псевдоалергічних реакцій. Принципи лікування.
19. Розвиток псевдоалергічних реакцій при порушеннях активації системи комплементу (САН) та метаболізму арахідонової кислоти. Принципи лікування.
20. Препарати, що застосовуються для імунореабілітації та імунопрофілактики: класифікація, показання, особливості використання. Різновиди сучасних вакцин, особливості іммунної відповіді, показання та протипоказання до застосування, лабораторний контроль ефективності.

Перелік практичних навичок до екзамену

Змістовні модулі 1 - 3

1. Клінічне обстеження (анамнез хвороби, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) дітей із захворюваннями кровотворної системи.
2. Оцінка загального аналізу крові у дітей різного віку в нормі та патології.
3. Невідкладана терапія при геморагічному синдромі у дітей.
4. Розрахунок ферротерапії для дітей різного віку.
5. Оцінка показників гемостазу у дітей.
6. Оцінка мієлограми.
7. Методика стерильної пункції.
8. Методика люмбальної пункції.
9. Методи дослідження судинної резистентності.
10. Знання техніки запису електрокардіограми та алгоритм її розшифровки.
11. Клінічне обстеження ендокринного хворого з оцінкою фізичного і статевих розвитку дитини, визначенням надлишку маси тіла, синдрому затримки і прискорення зростання за сигмальними відхиленнями і центильними таблицями.
12. Визначення кісткового віку дитини.
13. Проведення експрес-діагностики цукрового діабету у дітей.
14. Розрахунок дієтотерапії при цукровому діабеті у дітей.
15. Розрахунок інсулінотерапії хворому на цукровий діабет.
16. Надання першої лікарської допомоги при надзвичайних станах при патології ендокринної системи (коми при цукровому діабеті, тиреотоксична і адісонічна криза).
17. Провести об'єктивне обстеження здорової новонародженої дитини.

18. Визначити гестаційний вік недоношеної дитини за таблицями Дубович, Баларда.
19. Провести первинний туалет новонародженого.
20. Перев'язка та обробка пуповини і догляд за пуповинним залишком і пупковою ранкою.
21. Розрахунок вигодовування доношених і недоношених новонароджених дітей.
22. Транспортування новонароджених дітей.
23. Оцінка тяжкості асфіксії за шкалою Апгар.
24. Алгоритм первинної реанімації новонароджених.
25. Техніка проведення замінного переливання крові.
26. Оцінити ступінь дихальної недостатності при пневмонії новонародженого і призначити кисневу терапію в залежності від ступеня тяжкості.
27. Догляд за шкірою і пупком новонародженого при їх захворюванні.
28. Вміти оцінити дані лабораторних та інструментальних досліджень при різних захворюваннях новонародженого.
29. Провести і оцінити тест Апта.

Змістовний модуль 4. Дитячі інфекційні хвороби.

I. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень:

1. Загальний аналіз крові
2. Загальний аналіз сечі
3. Загальний аналіз ліквору
4. Копрограма
5. Серологічні реакції при інфекційних захворюваннях
6. Бактеріологічні дослідження біологічних рідин та виділень
7. Імунологічні маркери інфекційних захворювань
8. Білірубін крові та його фракції
9. Лужна фосфатаза, тимолова проба, трансамінази крові

II. Надання допомоги при невідкладних станах:

1. Дифтерійний круп
2. Апноє при коклюші
3. Інфекційно-токсичний шок при менінгококовій інфекції
4. Набряк-набухання головного мозку при менінгітах та енцефалітах
5. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях
6. Нейротоксикоз при гострих кишкових інфекціях
7. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах
8. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт при ГРВІ
9. Гіпертермічний синдром при грипі
10. Фебрильні судоми при грипі
11. Анафілактичний шок при щепленні

Змістовний модуль 5. Клінічна імунологія та алергологія

1. Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із імунодефіцитними захворюваннями (зібрати імунологічний анамнез, визначити спадкову схильність до розвитку імунодефіцитів, оцінка даних фізикальних методів досліджень та ін.).
2. Вміти заповнювати імунологічний опитувач хворого, на основі даних якого визначити «групу ризику» щодо імунопатології.
3. Опанування навичками визначення необхідного спектру імунологічних тестів для обстеження пацієнтів з імунозалежною патологією.
4. Виявляти наявність основних клінічних симптомів та синдромів імунних порушень.
5. Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних імунодефіцитних синдромах на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
6. Проводити клініко-імунологічну диференційну діагностику природжених та набутих імунодефіцитів.
7. Опанування навичками трактування даних та основних принципів щодо інтерпретації даних лейкограми та імунограми з урахуванням клініки, періоду хвороби, імунологічного анамнезу тощо.

8. Виявляти клінічні ознаки декомпенсації місцевого імунітету.
9. Призначати імунотропне лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну імунопрофілактику при імунозалежних захворюваннях.
10. Знати основні принципи призначення імунотропної терапії в комплексному лікуванні імунозалежних хвороб.
13. Вміти проводити профілактичні заходи при вакцинації. Володіти принципами імунопрофілактики.
14. Опанування навичками визначення необхідності проведення клініко-алергологічного обстеження.
15. Проводити опитування та фізикальне обстеження пацієнтів із алергопатологією (вміти зібрати алергологічний анамнез, визначити наявність генетичної схильності щодо формування алергологічної патології).
16. Скласти план обстеження хворих з алергологічними захворюваннями.
17. Опанування навичками оцінки даних лабораторних алергологічних тестів.
18. Опанувати навичками виконувати пікфлуометрію та оцінювати її показники.
19. Проводити диференціальний діагноз, обґрунтовувати та формулювати діагноз при основних алергологічних захворюваннях на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження.
20. Призначати лікування, визначати прогноз, проводити первинну та вторинну профілактику при алергологічних захворюваннях.
21. Надати невідкладну допомогу при гострій алергічній чи псевдоалергічній патології.
22. Застосовувати на практиці стандарти діагностики та лікування алергологічних захворювань.
23. Опанувати навичками призначати протиалергічні препарати, знати рецептуру основних антиалергічних препаратів.
24. Опанування навичками оцінки лабораторних результатів визначення імунологічних критеріїв аутоімунної патології.
25. Застосовувати на практиці стандарти імунодіагностики та призначення імуносупресивної терапії з оцінкою її ефективності при аутоімуних захворюваннях.
26. Інтерпретувати показники імунограм у онкологічних хворих з оцінкою антибластомних факторів захисту.
27. Оцінювати результати визначення пухлин-асоційованих антигенів в ранній імунодіагностиці пухлин та ранньому виявленню рецидивів.
28. Оволодіти принципами імунотерапії та імунопрофілактики пухлин.
29. Надати невідкладну допомогу при гострій алергічній чи псевдоалергічній патології.
30. Призначити імунотропну терапію у комплексному лікуванні інфекційних захворювань.
31. Оцінювати ефективність призначеної імунотерапії в динаміці.
32. Володіти принципами імунопрофілактики та використовувати їх у клініці.
33. Проводити замісну терапію імуноглобуліновими препаратами.
34. Проводити протівірусну імунотерапію з призначенням препаратів інтерферону та індукторів інтерферону.

Форма підсумкового контролю - екзамен

Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок. Підсумковий контроль - екзамен.

Система **поточного оцінювання** включає оцінку теоретичної, практичної підготовки та результатів самостійної роботи здобувачів освіти, як підготовку до практичних занять так і результати роботи на занятті. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового тестування на практичних заняттях. Під час оцінювання кожної теми, здобувач освіти отримує оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені по вивченні даної теми. Здобувач вищої освіти на кожному практичному занятті

отримує оцінку. Конвертація поточної успішності, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до екзамена з дисципліни, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою лекції та практичні заняття, виконав усі види робіт, передбачені навчальною дисципліною та при її вивченні впродовж навчального року набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали).

При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти. «Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Екзамен проводиться в обсязі навчального матеріалу освітньої компоненти. Заклад вищої освіти може встановлювати студентам індивідуальні терміни складання екзаменів. Під час екзамену стандартизованими методами проводиться оцінювання рівня теоретичної і практичної підготовки здобувача освіти в обсязі програмного матеріалу з дисципліни. Екзамен проводиться у два етапи: на першому – відповіді на тести формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок-2» (20 тестів), на другому – усне опитування.

Білет до екзамену має таку структуру: 3 теоретичні питання відповідно до розділів педіатрії, які вивчалися протягом навчального року.

До складання іспиту допускаються здобувачі освіти, які виконали всі вимоги навчального плану, і в індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) наявна відмітка про допуск до складання СПА. Результати складання іспиту вносяться у відомість обліку успішності та залікову книжку студента. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Результати складання студентом СПА (іспиту) фіксується у «Відомості успішності студентів з дисципліни» та скріплюється підписами екзаменатора та членів комісії, після чого результати складання СПА оголошуються студентам.

Методи навчання

- вербальні (*лекції* охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів педіатрії, *практичні заняття* передбачають детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування; *консультації* (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги здобувачам освіти розібратись та роз'яснити складні для самостійного оволодіння питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового модульного контролю чи семестрової підсумкової атестації);
- наочні (демонстрація виконання маніпуляцій, виписки тематичних хворих, результати лабораторних та інструментальних методів обстеження, фотоматеріали);
- практичні (практичні заняття);
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- презентації;
- ділові ігри.

Форми та методи оцінювання

Методи контролю

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Форми контролю:

- попередній;
- поточний;
- екзамен.

Методичне забезпечення

1. Силабус
2. Списки рекомендованої літератури.
3. Відеофільми.
4. Мультимедійні презентації лекцій
5. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів:
 - тести різних рівнів складності
 - тести з банку ліцензійного іспиту «Крок 2»
 - ситуаційні задачі
 - комп'ютерна контролююча програма (Змістовний модуль 5)
6. Методичні матеріали, представлені на сторінці кафедр на сайті ПДМУ.

Рекомендована література

Змістовий модуль 1-3

Основна:

1. Педіатрія: [підруч. для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації]/за ред. О.В. Тяжкої; О. В. Тяжка, Н. Г. Горовенко, С.О. Крамарев [та ін.]; МОЗ України, Нац. мед. ун-т ім. О.О.Богомольця. – Вид. 5-те, випр. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 1150с.
2. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англійського видання: у 2 томах / Карен Дж. Маркденте, Роберт М. Клігман. – Київ, ВСВ «Медицина», 2019. – Т. 1. – 377с., Т. 2. – 425с.
3. Неонатологія. У 3-х т. : підручник. Т. 1/за ред. Т. К. Знаменської; Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв [та ін.]; НАМН України, Ін-т педіатрії, акушерства і гінекології ім. О. М. Лук'янової, Асоц. неонатологів України. – Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. – Т. 1 – 407с., Т. 2 – 455с., Т. 3. – 379с.

Додаткова:

1. Клінічне обстеження дитини: навч. посіб. для студентів вищих навч. Закладів / О.В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва, С. Ю. Макаров. – Вінниця: Нова книга, 2017. – 518с.
2. Алгоритми виконання маніпуляцій в неонатології. Навчальний посібник. Похилько В.І., Цвіренко С.М., Чернявська Ю.І. – ТОВ Видавництво «Миргород», 2019. – 107с.

Інформаційні ресурси

Кафедра педіатрії № 1 із неонатологією <https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/team>
Накази МОЗ <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
Асоціація неонатологів України <https://neonatology.org.ua/association/about>
Українська Академія Педіатричних спеціальностей <https://www.uaps.org.ua/>
Міністерство охорони здоров'я України <https://moz.gov.ua/>
Всесвітня організація охорони здоров'я <https://www.who.int/>
Американська академія педіатрів <https://www.aap.org/en-us/Pages/Default.aspx>

Змістовий модуль 4

Базова (наявна в бібліотечі ПДМУ)

1. Інфекційні хвороби у дітей / Під ред. С. О. Крамарьова та О. Б. Надраги. – М.: Медицина, 2016. – 392 с.
2. Педіатрія. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації/ За ред. проф. О. В. Тяжкої/Видання 5-те. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 1152 с.
3. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англійського видання: у 2 томах / Карен Дж. Маркденте, Роберт М. Клігман. – Київ, ВСВ «Медицина», 2019. – Т.1. – 377 с.- Т.2. – 425 с.

Допоміжна

1. Дитячі інфекційні хвороби. Збірник тестових завдань. –Ільченко В.І., Сизова Л. М., Пікуль К.В. – Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації та лікарів-інтернів. – Полтава : 2018. – 121 с.

Змістовий модуль 5.

Базова (наявна у бібліотеці ПДМУ):

1. Бажора С.Ф. Клінічна імунологія та алергологія: підручник / Бажора С.Ф. - Вінниця: Нова книга, 2014.

2. Основи імунології: функції та розлади імунної системи: 6-е видання / Абул К. Аббас, Ендрю Г. Ліхтман, Шив Піллай; наук. редактор перекладу В. Чоп'як. - К.: Медицина, 2020. – 328 с.

3. Клінічна імунологія: навчальний посібник / В.І. Ляховський, Н.В. Ляховська, Т.В. Ахрамчук – Полтава: Гаража, 2019. - 251 с.

4. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний посібник / В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна, А.М. Гаврилюк та ін. – К.: Медицина, 2017. – 223 с.

Допоміжна:

1. Клінічна та лабораторна імунологія: підручник / Кузнецова Л.В., Бабаджан В.Д., Фролов В.М. та ін. – Київ: Полиграф плюс, 2012. – 922 с.

2. Дитяча імунологія. Підручник / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, Л. В. Костюченко та ін.; за ред. Л.І.Чернишової, А.П. Волохи. - К.: Медицина, 2013. – 720 с.

3. Ляховський В. І. Клінічна імунологія та алергологія. Навчальний посібник / В. І. Ляховський, В. М. Бобирьов. – Полтава: Астроя, 2012. – 158 с.

Електронні ресурси:

1. Драннік Г. М. Клінічна імунологія та алергологія : Підручник [Електронні ресурси] / Г. М. Драннік, О. С. Прилутський, Ю. І. Бажора. – Режим доступу [http://kingmed.info/knigi/Immynologia i allergologia/book_706/Klinichna_imunologiya_ta_alergologiya-Drannik_GM_Prilutskiy_OS_Bajora_Yul-2006-pdf](http://kingmed.info/knigi/Immynologia_i_allergologia/book_706/Klinichna_imunologiya_ta_alergologiya-Drannik_GM_Prilutskiy_OS_Bajora_Yul-2006-pdf)

2. Біловол О.М. Клінічна імунологія та алергологія : [навч. посібник медичних ВНЗ IV рівня акредитації та мед. фак.-тів університетів] [Електронні ресурси] / О. М. Біловол, П. Г. Кравчун, В.Д. Бабаджан та ін. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua:8080/bitstream/34606048/10065/1/%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1..pdf

Розробники:

д.мед.н., проф. Валерій Похилько

к.мед.н., доц. Галина Соловійова

к.мед.н., доц. Валентина Ільченко

к.мед.н., доц. Микола Рябушко

к.мед.н., доц. Галина Островська